

LAGMOTION 57/1999 rd

Lag om ändring av 7 a § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården*Till riksdagen*

Ändringen av lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (1134/1996) trädde i kraft den 1 augusti 1997. Syftet med reformen av dagvårdsavgifterna var att undanröja den inkomstfälla som graderingen av dagvårdsavgifterna åstadkommit och att samordna grunderna för avgifterna i hela landet. Ändringen innebär dock att ensamförsörjare betalar högre dagvårdsavgift än familjer med två försörjare. Dagvårdsavgiften fastställs procentuellt utgående från familjens storlek och inkomster. När avgiften fastställs medräknas som familj de i samma hushåll boende föräldrarna och högst två barn som omfattas av rätten att välja dagvårdsform. Ett exempel visar att en familj bestående av mor, far, 3- och 8-åriga barn och en bruttoinkomst på 10 000 mk per månad får en dagvårdsavgift på 296 mk medan samma familj med endast en försörjare och samma inkomst får en dagvårdsavgift på 500 mk att betala. Ensamförsörjarens avgift är m a o 41 % högre. Att vara ensamförsörjare innebär, förutom helhetsansvaret för familjens uppföstran, ofta extra kostnader, exempelvis barnpassning kvällstid etc. Enligt social- och hälsovårds-

ministeriets uppgifter har förändringen inneburit sänkta avgifter för de flesta barnfamiljer, men för familjer med många barn och i synnerhet för familjer med endast ett barn i dagvårdsåldern och de övriga barnen i skolåldern har avgifterna stigit. En högre dagvårdsavgift för ensamförsörjare med samma inkomster som familjer med två försörjare är inte motiverat eftersom skillnaden i inkomst utjämnas av den progressiva beskattningen. För att jämställa ensamförsörjarnas situation med familjer med två försörjare borde, vid definitionen av familjens storlek, antalet vuxna inte påverka familjens storlek utan endast antalet barn som omfattas av rätten att välja dagvårdsform. Därför föreslås i lagmotionen att man vid uträknet av familjens storlek alltid skall räkna med 2 vuxna, så att ensamförsörjare inte får en högre avgift än familjer med två vuxna.

Med stöd av det ovan anförda föreslår jag

att riksdagen skall godkänna följande lagförslag:

Lag

om ändring av 7 a § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 3 augusti 1992 om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) 7 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 1134/1996, som följer:

7 a §

— — — — —
Månadsavgiften för heldagsvård får uppgå till högst det markbelopp enligt familjens storlek av de månadsinkomster som överskrider inkomstgränsen som nedan nämnda betalningsprocenttal anger. Kommunen kan dock fastställa en högsta avgift, om sökanden inte meddelar familjens

inkomster. När familjens storlek räknas ut tas alltid två vuxna med i beräkningen samt beaktas högst två av de barn som omfattas av rätten att välja vårdform enligt 11 a § lagen om barndagsvård.
— — — — —

_____ Denna lag träder i kraft den _____.

Helsingfors den 19 maj 1999

Ulla-Maj Wideroos /sv

*Suomennos***LAKIALOITE 57/1999 vp****Laki sosiaali- ja terveydenhuollon
asiakasmaksuista annetun lain 7 a §:n
muuttamisesta*****Eduskunnalle***

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muutos (1134/1996) tuli voimaan 1 päivänä elokuuta 1997. Päivähoitomaksu-uudistuksen tarkoituksena oli purkaa päivähoitomaksujen porrastuksesta aiheutunut tulolouku ja yhteensovittaa maksuperusteet koko maassa. Muutoksen vuoksi yksinhuoltajat maksavat kuitenkin suurempaa päivähoitomaksua kuin kahden huoltajan perheet. Päivähoitomaksu määräytyy prosentuaalisesti perheen koon ja tulojen perusteella. Maksua määrättäessä perheeseen lasketaan samassa taloudessa asuvat vanhemmat ja enintään kaksi päivähoitomuodon valintaoikeuden piirissä olevaa lasta. Esimerkki osoittaa, että äidistä, isästä ja 3- ja 8-vuotiaista lapsista koostuvan perheen, jonka bruttotulot ovat 10 000 markkaa kuukaudessa, päivähoitomaksu on 296 markkaa, kun taas vastaavan yksinhuoltajaperheen päivähoitomaksu samoilla tuloilla on 500 markkaa. Yksinhuoltajan maksu on toisin sanoen 41 prosenttia suurempi. Yksinhuoltajuus merkitsee paitsi kokonaisvastuuta perheen kasvatuksesta usein myös ylimääräisiä kustannuksia esim. lastenhoidon järjestämisestä

iltais in jne. Sosiaali- ja terveysministeriön tietojen mukaan muutos on alentanut useimpien lapsiperheiden maksuja, mutta monilapsisten perheiden ja varsinkin perheiden, joissa ainoastaan yksi lapsista on päivähoitotiössä ja muut lapset kouluiässä, maksut ovat nousseet. Yksinhuoltajien suurempi päivähoitomaksu samoilla tuloilla kuin kahden huoltajan perheissä ei ole perusteltu, koska progressiivinen verotus tasoittaa tuloeroja. Yksinhuoltajien tilanteen rinnastamiseksi kahden huoltajan perheisiin aikuisten määrä ei saisi vaikuttaa perheen kokoa määriteltäessä perheen kokoon, vaan ainoastaan päivähoitomuodon valintaoikeuden piirissä olevien lasten määrä. Tämän vuoksi lakialoitteessa ehdotetaan, että perheen kokoa laskettaessa aina otettaisiin huomioon kaksi aikuista, jotta yksinhuoltajat eivät joutuisi maksamaan suurempaa maksua kuin perheet, joissa on kaksi aikuista.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 7 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 3 päivänä elokuuta 1992 sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 7 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1134/1996, seuraavasti:

7 a §

Kokopäivähoidon kuukausimaksu saa olla enintään perheen koon mukaan määräytyvän maksuprosentin osoittama markkamäärä vähimmäistulorajan ylittävästä kuukausitulosta. Kunta voi kuitenkin määrätä enimmäismaksun, jos hakija ei ilmoita perheen tuloja. Perheen ko-

koa laskettaessa otetaan aina huomioon kaksi aikuista sekä enintään kaksi lasten päivähoitoa annetun lain 11 a §:n mukaisen valintaoikeuden piirissä olevaa lasta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta _____.

Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 1999

Ulla-Maj Wideroos /r